

Binnáas balus - Nesten ikke redd

Skrevet av: Elisabeth Utsi Gaup

Litt spennende, men også litt skummelt når man skal besøke en venn som bor litt avsides. I forestillingen følger vi to koselige jenter som under lek i gammen oppdager mye rart og av og til blir overivrige.

Forestillingen skjer i en moderne *loavddagoahti* (teltgamme) med plass til kun litt over ti stykker. Den ene siden av *loaidu* (sitteplassen) er scenen og den andre siden er for publikum. Voksne finner sitteplass innerst mot teltveggen, mens barnas sitteplasser er fremst nærmest *árran* (ildstedet). Publikum blir sittende tett sammen som en stor familie.

Når alle har fått satt seg ned, begynner selve forestillingen. Publikum får se hvordan de to jentene opplever å være *binnánaš balus* (bare bittelitt redd) i møte med de som bor i *meahcci* (ute i naturen). Publikum får knapt tid til å puste ut, det er full fart, det er stadige hendelser på rekke og rad ute i gammen. Publikum får følge jentenes følelser eller sinnelag. Dette kan i blant oppleves gjenkjennende for oss som publikum, vi har alle den egenskapen at vi ikke alltid er snille mens vi andre ganger er hyggelige og hjelpsomme overfor hverandre. Og innimellom er vi usikre og bare litt redde i ulike situasjoner.

Vennskap og lek er i sentrum i forestillingen og det er helt sentralt i barns hverdag. Forestillingen har også gitt en naturlig plass til et kjent eventyr hvor vi får vite hvorfor myggen er kommet til Sápmi. Det viser seg at innerst i gammen er det plassert en sekk hvor alle myggene er samlet og det er et vrimmel av en annen verden der inne i sekken. Det oppstår en rådløshet i gammen på grunn av myggsekken.

Avslutningen er gjort på en behagelig måte. Publikum flytter seg til gammens andre rom og legger seg ned. Idet vi ser opp, oppdager vi stjernehimmelen. Mens vi ser på stjernene, forestiller vi oss hva som skjer der oppe. Etter denne rolige stunden i gammen, er vi klare for å gå ut til den virkelige verden.

Til dette teaterstykket har Elle Sofe kompani virkelig lagt inn mye ressurser og det er kvalitet til minste detalj. Forestillingen er veldig fysisk og alle typer følelser kommer tydelig til uttrykk gjennom bevegelsene. Ansiktsuttrykk og blikk uttrykker glede, redsel og undring. Det er en veldig gjennomført koreografi og i tillegg fine joikekomposisjoner og veldig behagelige stemmer. Lys- og lydteknikk fungerer som støpt kunstnerisk. Skuespillerne fortjener virkelig ros for deres troverdighet fra start til slutt.

Totalt sett, det visuelle, det romlige og den fysiske utformingen viser at de har ivaretatt tradisjonene i *goađastallan* (det å bo på tradisjonelt vis i gammen). De har lyktes med interiøret/sceniografien, for med det samme man kommer inn i gammen, gir det en godfølelse på samme måte som når en bor i en tradisjonell *goahti* (gamme). Alle elementene i scenografiene har kvalitet og er laget med gjenkjennbare materialer. Inners i *boaššu* (fremste del av gammen/kjøkkendelen) er det et lite bord på en forhøyning hvor det er plassert en *gáfeseahkka* (kaffepose). Det er et tegn på at denne delen i gammen har en egen status. Sitteplassene har ekstra fine puter å sitte på. Det er også satt opp *rákkas* (innertelt) i gammen. I plassen foran døra i gammen er det plassert tradisjonelle *bearpmehat* (to stokker som rammer inn inngangspartiet). En blå kiste er plassert på scenen. Produkter av *sisti* (garvet skinn) er plassert på forskjellige steder i rommet. Rundt i gammen er det også flerfoldige mengder med flettede bånd med dusker som vaier. Og slike bånd var det vanlig å flette for å henge opp *rákkas* (innerteltet) til teltstengene. Gammen er tradisjonelt

sted for å drive med *duodji* (håndarbeid), spesielt for kvinnene. Det ble gjort straks det ble tid til det. Med denne scenografien hedres alle duodji-utøvere.

Forestillingen er laget for barn og kan bidra til å håndtere følelser som for eksempel redsel i møte med det ukjente. Og voksne kan få nyte miljøet i gammen hvor samisk estetikk er sentral. Etter forestillingen måtte jeg snu og se nærmere på alt av duodji (håndarbeid) som var i gammen. Uansett hvilken vei jeg så inne i gammen, falt øyet på duodji. Scenografien var som å vandre i en duodjiutstilling. Denne forestillingen gir et mangfoldig kunstnerisk opplevelse både for barn og voksne.